

GÓRNOŚLĄSKIE CENTRUM ZDROWIA DZIECKA IM. ŚW. JANA PAWŁA II

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 6 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

40-752 Katowice, ul. Medyków 16 tel. 32 207 18 00, fax. 32 207 15 46
www.gczd.katowice.pl adres e-mail: sekretariat@gczd.katowice.pl

dr hab. n. med. Prof. SUM
Tomasz Koszutski
Klinika Chirurgii i Urologii Dziecięcej
GCZD w Katowicach
Śląski Uniwersytet Medyczny

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej lekarza Andrzeja Halińskiego

Ocena leczenia kamicy moczowodu u dzieci za pomocą litotrypsji ureterorenoskopowej

Zgodnie z uchwałą Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu podjętą w dniu 25 czerwca 2020 roku o powołaniu mnie na recenzenta wyżej wymienionej rozprawy, mam zaszczyt przedstawić poniższą opinię.

Kamica układu moczowego u dzieci jeszcze na przełomie XX i XXI wieku nie stanowiła większego problemu. Rozpoznawana była sporadycznie, często w przebiegu diagnostyki wad układu moczowego, a jej leczenie było głównie operacyjne. W ostatnich latach liczba pacjentów populacji pediatrycznej, szczególnie nastolatków ze stwierdzonymi złoгами układu moczowego, drastycznie wzrosła. Wzrost ten nie jest do końca zrozumiały, ale na pewno wiąże się to z większą liczbą dzieci leczonych w oddziałach intensywnej terapii po urodzeniu, większą ilością zaburzeń genetycznych i metabolicznych a także zmianą nawyków żywieniowych i stylu życia u młodych ludzi. Obecnie ocenia się, że dzieci stanowią do 5% populacji z kamicy układu moczowego.

Dzięki udoskonaleniu i miniaturyzacji sprzętu endoskopowego, można stosować zabiegi małoinwazyjne nawet u najmłodszych dzieci.

GÓRNOŚLĄSKIE CENTRUM ZDROWIA DZIECKA IM. ŚW. JANA PAWŁA II

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 6 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

40-752 Katowice, ul. Medyków 16 tel. 32 207 18 00, fax. 32 207 15 46
www.gczd.katowice.pl adres e-mail: sekretariat@gczd.katowice.pl

Mimo wzrostu liczby pacjentów pediatrycznych, wymagających zabiegów urologicznych, nadal wystarczy kilka ośrodków z dużym doświadczeniu, które są w stanie zabezpieczyć leczenie najmłodszych pacjentów z terenu całego kraju. Bardzo ważna jest centralizacja leczenia dzieci z kamicy.

W świetle wyżej przedstawionych informacji wybór tematu pracy doktorskiej, analizę wyników leczenia endoskopowego za pomocą uretrorenoskopu, należy uznać za celowe i ważne z praktycznego punktu widzenia.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska lekarza Andrzeja Halińskiego zredagowana została w sposób typowy dla tego rodzaju publikacji. Zawiera 128 stron druku, w tym 12 rycin i 37 tabel. Piśmiennictwo obejmuje 111 pozycji, 32 z ostatnich 5 lat.

Pracę otwiera spis treści, a zasadnicza część dysertacji rozpoczyna się od strony 3, wstępem. Autor przedstawia dane na temat epidemiologii kamicy układu moczowego u dzieci, pisze o wskazaniach do leczenia kamicy u najmłodszych pacjentów i stosowania poszczególnych metod terapeutycznych. Przytacza teorie powstawania złogów, wpływ budowy anatomicznej na możliwości leczenia endoskopowego. Bardzo dokładnie opisywane są możliwości poszczególnych technik bez lub małoinwazyjnych, łącznie z chirurgią robotową w endourologii. W ostatniej części wstępu opisane są badania diagnostyczne zalecane w rozpoznaniu kamicy układu moczowego. Zawarte we wstępie informacje są wyczerpujące, znakomicie wprowadzają w zagadnienie będące podstawą założeń pracy, dowodzą wysokiej znajomości tematu oraz przygotowania teoretycznego Doktoranta do realizacji zaplanowanych rozważań.

W kolejnym rozdziale lekarz Andrzej Haliński przedstawia założenia i cele swoich badań.

Głównym celem jest ocena czy litotrypsja ureterorenoskopowa jest zabiegiem skutecznym i bezpiecznym u dzieci. Doktorant sformułował 4 szczegółowe cele:

- ocena retrospektywna wyników leczenia kamicy moczowodowej u dzieci metodą litotrypsji ureterorenoskopowej,
- ustalenie precyzyjnych wskazań w zależności od położenia kamienia, wielkości złogu, zastojów w układzie kielichowo-miedniczkowym oraz wieku i płci dziecka,

GÓRNOŚLĄSKIE CENTRUM ZDROWIA DZIECKA IM. ŚW. JANA PAWŁA II

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 6 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

40-752 Katowice, ul. Medyków 16 tel. 32 207 18 00, fax. 32 207 15 46
www.gczd.katowice.pl adres e-mail: sekretariat@gczd.katowice.pl

- określenia ryzyka powikłań leczenia kamicy moczowej u dzieci metodą litotrypsji ureterorenoskopowej,
- opracowanie praktycznego algorytmu postępowania w kamicy moczowodowej u dzieci.

Celem realizacji zamierzonych celów lekarz Andrzej Haliński przeprowadził retrospektywną analizę 125 pacjentów w wieku od 12 miesięcy do 18 lat leczonych z powodu kamicy moczowodowej w latach 2003 - 2014 z zastosowaniem ureterorenoskopu i lasera holmowego. Dla celów porównawczych pacjentów przypisano do 3 grup w zależności od wieku. Uwaga recenzenta: grupa I została opisana jako grupa dzieci od 0-3 lat, mimo że do zbiegu kwalifikowano pacjentów powyżej 1 roku życia.

Praca uzyskała akceptację Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. W metodyce Autor dokładnie opisał technikę zabiegu litotrypsji ureterorenoskopowej.

W dysertacji przeanalizowano wyniki leczenia w zależności od wielu parametrów: wieku leczonych, płci, wielkości, składu chemicznego, lokalizacji złogu, czasu trwania zabiegu, stentowania cewnikiem DJ przed zabiegiem.

Podobnie wieloaspektowo przeanalizowano ryzyko powikłań po zabiegu URS. Niektóre analizy wydają się zbyteczne, na przykład: porównanie stężenia azotu mocznika lub poziomu kreatyniny we krwi w zależności od strony, po której lokalizował się złoż, tym bardziej, że poziom poszczególnych parametrów biochemicznych jak WBC, PLT, CRP nie korelują ze sobą w zależności od lokalizacji i nie są prognostykiem co do skuteczności leczenia. Tak samo wydaje się, że poszukiwanie zależności pomiędzy składem chemicznym złogu a elementami krwi, takimi jak wymienione powyżej, jest niecelowe.

W omówieniu wyników Doktorant w sposób szeroki i wnikliwy odnosi uzyskane przez siebie wyniki do danych z piśmiennictwa, w niektórych sytuacjach popiera też uwagami wynikającymi z Jego, jak widać, dużego doświadczenia. Swoje rozważania wspiera wytycznymi określonymi przez Europejskie Towarzystwo Urologiczne, z zaznaczeniem wytycznych pediatrycznych, a także wytycznymi Amerykańskiego Towarzystwa Urologicznego. Bardzo cennym jest wniosek, że wiek pacjenta nie wpływa na wynik leczenia. To samo dotyczy czasu trwania choroby. Czas trwania zabiegu wpływa na długość hospitalizacji, ale nie na końcowy efekt. Czas trwania zabiegu wahał się w bardzo szerokich granicach, od 10 do 180 minut. Z tekstu zrozumiałem, że Autor tłumaczy to faktem dużego doświadczenia wykonującego te zabiegi.

GÓRNOŚLĄSKIE CENTRUM ZDROWIA DZIECKA IM. ŚW. JANA PAWŁA II

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 6 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

40-752 Katowice, ul. Medyków 16 tel. 32 207 18 00, fax. 32 207 15 46
www.gczd.katowice.pl adres e-mail: sekretariat@gczd.katowice.pl

Ponieważ wszystkie endoskopye wykonywane były przez tę samą osobę, czyli Doktoranta, wydaje się, że o czasie trwania zabiegu decydowały przede wszystkim warunki miejscowe.

Zasadniczą część dysertacji kończą wnioski w liczbie 7. Liczba wniosków, gdzie dodatkowo wniosek 6 i 7 mają po 3 podpunkty, wprowadza pewien chaos, gdyż Autor rozwijał 4 sformułowane cele. Wszystkie cele mają swoje odpowiedniki we wnioskach, a uzyskane wyniki są bardzo ciekawe.

W podsumowaniu stwierdzam, że praca stanowi bardzo ciekawą pozycję w optymalizacji leczenia kamicy układu moczowego u dzieci. Wiele uwag jest niezmiernie cennych. Duży szacunek budzi doświadczenie lekarza Andrzeja Halińskiego zarówno w diagnostyce, jak i w leczeniu endoskopowym kamicy moczowej. Wykazał On prawidłowe rozeznanie w wyborze aktualnego zagadnienia naukowego. Dobra odpowiednią metodykę pracy, przeprowadził rzetelną analizę statystyczną uzyskanych wyników, w omówieniu, w wielu przypadkach, potrafił wytłumaczyć uzyskane wyniki i porównać je z danymi uzyskanymi ze światowego piśmiennictwa.

Na koniec Doktorant zredagował wnioski korespondujące z postawionymi celami.

Praca pt.: „Ocena leczenia kamicy moczowodu u dzieci za pomocą litotrypsji ureterorenoskopowej.” stanowi interesujący i samodzielny dorobek Autora. W związku z powyższym uważam, że Rozprawa Doktorska spełnia warunki określone w art. 13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595. z późn. zm.) i mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie lekarza Andrzeja Halińskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Katowice, 31 sierpień 2020 roku

dr hab. n. med. Tomasz Koszutski prof. SUM
chirurg dziecięcy, urolog dziecięcy

Tomasz Koszutski